

Sposoby powiadamiania, alarmowania - sygnały alarmowe.

Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamianie ludności stanowi jedno z wielu kluczowych działań organów zarządzania kryzysowego w zakresie ochrony ich zdrowia, życia i mienia w obliczu potencjalnych zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych.

Pojęcia alarmu, alarmowania i powiadamiania definiuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013r. w sprawie systemów wykrywania skażeń powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. 2013 poz. 96). Zarządzenie to zostało wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz.461, z późn. zm.).

Na terenie Polski funkcjonuje jednolity krajowy system wykrywania skażeń i alarmowania zorganizowany w celu zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych, awarii technicznych, działań terrorystycznych, które mogą spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych oraz w celu prowadzenia treningów i ćwiczeń w tym zakresie

W ramach krajowego systemu alarmowania, ostrzegania i powiadamiania decyzję o ogłoszeniu sygnału lub komunikatu ostrzegawczego podejmuje właściwy terytorialnie organ administracji publicznej. Treningi mogą być prowadzone po ogłoszeniu tego faktu z 24 - godzinnym wyprzedzeniem w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Na terenie uczelni treningi prowadzone są na podstawie decyzji Rektora.

Nadzór i funkcje koordynujące nad funkcjonowaniem krajowego systemu wykrywania skażeń i alarmowania sprawuje Minister Obrony Narodowej przy pomocy centrum dyspozycyjnego, którego rolę pełni Centralny Ośrodek Analizy Skażeń Sił Zbrojnych.

Nad funkcjonowaniem systemów alarmowania w terenie sprawują nadzór wojewodowie, starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie, którzy są zarazem Szefami Obrony Cywilnej na podległym im terenie.

DEFINICJE WYBRANYCH POJĘĆ

Alarm – sygnał z dowolnego źródła informujący, że zostało wykryte skażenie powstałe na skutek katastrofy naturalnej lub technologicznej, działań terrorystycznych lub w sytuacji zagrożenia wojennego lub wojny.

Alarmowanie – działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem, zakażeniu lub innym zagrożeniu wymagającym natychmiastowego działania.

Ostrzeżenie – działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach wykonania tych działań.

Powiadamanie – przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, określonych sygnałów i informacji mających na celu zaalarmowanie właściwych władz i ludności o możliwości wystąpienia, wystąpieniu lub ustąpieniu zagrożenia skażeniem oraz przekazanie sposobu postępowania w danym przypadku.

Ogólne zasady organizacji i funkcjonowania systemów alarmowania

- Sygnały alarmowe oraz komunikaty ostrzegawcze i informacyjne przekazywane są ludności za pomocą syren alarmowych mechanicznych i elektronicznych, których pracą sterują centrale alarmowe PCZK i WCZK. Centrale obsługują syreny rozmieszczone w punktach, z których uzyskuje się maksymalny zasięg słyszalności na obszarach najgęściej zaludnionych. np.
- Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być wykorzystane wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia. Decyzje o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego oraz o ich odwołaniu podejmuje właściwy terytorialnie organ administracji publicznej.
- Sygnały alarmowe mogą być także przekazywane zastępczymi środkami alarmowymi jak: dzwony, syreny ręczne, gongi, bucuki itp. (ustala to właściwy terenowo szef obrony cywilnej)

RODZAJE SYGNAŁÓW ALARMOWYCH I KOMUNIKATÓW OSTRZEGAWCZYCH

Załącznik nr 1

POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYCH NA TERYTORIUM RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ

Podstawa prawna: § 10.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 października 2006 roku w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz.U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1415 z późn. zm.).

SYGNAŁY ALARMOWE

SYGNAŁY ALARMOWE						
LP.	RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU			SPOSÓB ODWOŁANIA ALARMU	
		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU	WIZUALNY SYGNAŁ ALARMOWY	AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU
1	Alarm powietrzny 	<p>- Ciągły modulowany dźwięk syreny w okresie jednej minuty.</p> <p>- Następujące po sobie sekwencje długich dźwięków sygnałów dźwiękowych pojazdów, gwizdków, trąbek lub innych przyrządów na sprężone powietrze w stosunku 3 : 1 ; w przybliżeniu 3 sekundy dźwięku oraz 1 sekunda przerwy.</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga! Uwaga!</p> <p>ogłaszam alarm powietrzny dla .....</p>	<p>Znak czerwony najlepiej w kształcie kwadratu</p>	<p>Dźwięk ciągły trwający 3 minuty</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>Odwołuję alarm powietrzny dla .....</p>
2	Alarm o skażeniach 	<p>- Przerwany modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut.</p> <p>- Sekwencja krótkich sygnałów wydawanych sygnałem dźwiękowym pojazdu lub innym podobnym urządzeniem lub też uderzenia metalem czy też innym przedmiotem w stosunku 1 : 1, w przybliżeniu 1 sekunda wydawania dźwięku oraz 1 sekunda przerwy.</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>ogłaszam alarm o skażeniach ..... (podać rodzaj skażenia) dla .....</p>	<p>Znak czarny najlepiej w kształcie trójkąta</p>	<p>Dźwięk ciągły trwający 3 minuty</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>Odwołuję alarm o skażeniach dla .....</p>

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE						
LP.	RODZAJ KOMUNIKATU	SPOSÓB OGŁOSZENIA KOMUNIKATU			SPOSÓB ODWOŁANIA KOMUNIKATU	
		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU I ELEKTRONICZNYCH		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU I ELEKTRONICZNYCH

			SYREN ALARMOWYCH		SYREN ALARMOWYCH
1	<p>Upředzenie o zagrożeniu skażeniami</p> 		<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>Osoby znajdujące się na terenie ..... około godziny ..... minut ..... może nastąpić skażenie ..... (podać rodzaj skażenia) w kierunku ..... (podać kierunek)</p>		<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>Odwołuje upředzenie o zagrożeniu ..... (rodzaj skażenia) dla .....</p>
2	<p>Upředzenie o zagrożeniu zakażeniami</p> 		<p>Formę i treść komunikatu upředzenie o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej</p>		
3	<p>Upředzenie o kłęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska</p>		<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców.</p>		<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</p> <p>Uwaga! Uwaga!</p> <p>Odwołuje alarm o kłęskach ..... dla .....</p>

POSTĘPOWANIE PO USŁYSZENIU SYGNAŁU /ALARMU/

Zapamiętaj!

Po usłyszeniu sygnału alarmowego należy działać szybko, ale rozważnie i bez paniki. Jeżeli nie będziesz miał możliwości ukrycia się w budowli ochronnej, ukryj się w zagłębieniu terenu lub za inną trwałą osłoną.

Do uniwersalnych zasad zachowania się ludzi w sytuacjach zagrożeń, ułatwiających adaptację do trudnych warunków należą:

- szybkie działanie, ale bez paniki;
- ciągłe słuchanie komunikatów radiowych;
- zachowanie spokoju i prowadzenie możliwie normalnego życia;
- udzielanie pomocy ludziom potrzebującym;

- rozsądne korzystanie z zapasów;
- słuchanie rad i poleceń osób uprawnionych do kierowania w sytuacjach zagrożeń (straż pożarna, policja, specjalistyczne grupy ratunkowe);
- w razie konieczności bezdyskusyjnie opuszczenie miejsca zamieszkania;
- wyłączenie źródeł i odbiorników prądu i gazu oraz zabezpieczenie mienia.

Po usłyszeniu sygnału:

1. Osoby znajdujące się w domu powinny :

- ubrać się,
- wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe oraz wygasić ogień w piecu
- zamknąć okna i zabezpieczyć mieszkanie,
- zabrać dokumenty osobiste, zapas żywności, indywidualne środki ochrony przed skażeniami, środki opatrunkowe oraz w miarę potrzeb i możliwości latarkę elektryczną, koc, odbiornik radiowy (na baterię) itp.,
- zawiadomić o alarmie sąsiadów (mogli nie usłyszeć sygnału alarmowego) pośpiesznie udać się do najbliższego schronu lub ukrycia.

2. Osoby znajdujące się w zakładzie pracy, szkole lub miejscu publicznym powinny:

- przerwać pracę (wyłączyć maszyny i urządzenia), naukę, udział w imprezie, podróż udać się do najbliższego schronu lub ukrycia,
- pomagać słabszym, chorym i ułomnym,
- podporządkować się ściśle poleceniom służb porządkowych obrony cywilnej,
- prowadzący pojazdy mechaniczne lub konne powinni je zatrzymać,
- pojazdy należy ustawić tak, aby nie blokowały ciągów komunikacyjnych wejść do ukrycia.

3. Prowadzący pojazdy mechaniczne:

Po usłyszeniu sygnału alarmu powietrznego winni zatrzymać je i zaparkować tak aby nie blokowały ciągów komunikacyjnych i wejść do ukryć. Kierowca i pasażerowie powinni udać się do naj-bliższego ukrycia. Osoby, które z jakichkolwiek przyczyn nie zdążyły udać się do budowli ochronnych, ukrywają się w zagłębieniach terenu lub za innymi trwałymi osłonami.

4. W strefie zagrożonej skażeniami:

- nałożyć maskę p. gazową. lub zastępcze środki ochrony przed
- skażeniami starać się wyjść ze strefy skażonej prostopadle pod kątem 90° do kierunku wiatru,
- omijać kałuże wody po powstałym opadzie promieniotwórczym,

- nie brać do ręki przedmiotów w strefie skażeń,
- zgłosić się do najbliższego punktu zabiegów sanitarnych,
- nie spożywać produktów żywnościowych.

Po usłyszeniu uprzedzenia o zagrożeniu skażeniami lub zakażeniami należy:

- sprawdzić posiadane indywidualne środki ochrony,
- sprawdzić zabezpieczenie posiadanych zapasów żywności, wody, paszy,
- sprawdzić szczelność przygotowanych pomieszczeń dla ludzi i zwierząt,
- jeśli nie ma innych zaleceń – udać się do pomieszczeń ochronnych (np. schronów),
- przestrzegać ogłaszanych zarządzeń oraz wykonywać polecenia organów obrony cywilnej.

TELEFONY ALARMOWE

Zapamiętaj!

- Korzystaj z nich zawsze, gdy potrzebujesz pomocy!
- Korzystaj z nich tylko, gdy potrzebujesz pomocy! tzn. nie traktuj ich jako informacji, nie rób sobie żartów, nie marnuj czasu ludzi, którzy niosą pomoc, bo może ich zabraknąć gdzie indziej.

112 – ogólny numer alarmowy (także w innych krajach Europy) twój telefon może odebrać policjant, strażak lub przeszkolony operator numerów alarmowych- zawsze jednak udzieli Ci pomocy!

997 – Policja

998 – Straż Pożarna

999 – Pogotowie ratunkowe

Jak dobrze zgłosić zdarzenie?

- staraj się zachować „zimną krew”- jeżeli możesz to mów w sposób opanowany i spokojny- nie krzycz, nie panikuj;
- jeżeli jest to możliwe- nie rozłączaj się zbyt wcześnie pozwól osobie odbierającej Twój telefon zebrać podstawowe i niezbędne informacje, które pozwolą na działanie;
- podaj Swój numer telefonu oraz imię i nazwisko, aby można było do Ciebie oddzwonić;
- zawsze powiedz co się stało i gdzie nastąpiło zdarzenie, a także czy ktoś jest ranny/zagrożony.
-

Inne numery alarmowe:

- **986** – Straż Miejska
- **991** – Pogotowie Elektroenergetyczne
- **992** – Pogotowie Gazowe
- **993** – Pogotowie Ciepłownicze
- **994** – Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne